

"Судетаман"

Voici ce que nous pouvons utiliser pour savoir lire et écrire en langue dan.								
Les consonnes et les voyelles que vous ne voyez pas ici sont les mêmes qu' en français.								
Attention:								
1. <i>c, h, j, qu</i> et <i>x</i> n'existent pas en dan.								
2. <i>r</i> ne se trouve jamais au début d'un mot.								
Voici le reste de l' alphabet :								
Lettres	Exemple	Traduction	ëë	"këë	<i>daba</i>	ü	"gü	<i>intérieur</i>
Aa	"kaa	<i>gale</i>	ën	"kën	<i>rassasier</i>	üü	"güü	<i>amère</i>
An	"gan	<i>tirer</i>	ëën	=klëën	<i>entourer</i>	ün	=blün	<i>miette</i>
Aan	saan	<i>cadeau</i>	εa	"kpεa	<i>sec</i>	üün	glüün	<i>rouler</i>
aɔ	kaɔ	<i>perdrix</i>	εan	gεan"	<i>scorpion</i>	ü	"gü	<i>brûler</i>
aɔn	‘daɔn-	<i>araignée</i>	gw	-gwë	<i>caillou</i>	üü	"bhüü	<i>tarir</i>
bh	-bho	<i>cabris</i>	in	"bin	<i>fleur</i>	u	"tu	<i>oreille</i>
dh	dhe	<i>mère</i>	iin	"iin	<i>ou</i>	uu	"tuu	<i>sauce</i>
ee	=wee	<i>sel</i>	ɪ	"wɪ	<i>parler</i>	-Wo 'dho -ko (Les tons)		
ε	"pε	<i>déchirer</i>	u	"gbu-	<i>fort</i>	très haut	"dhü	<i>arbre</i>
εε	=wεε	<i>moquerie</i>	kw	=kwaa	<i>main gauche</i>	haut	'ko	<i>maison</i>
εn	-gεn	<i>nied</i>	ng¹	gbeng	<i>nuit</i>	moyen	dë	<i>père</i>
			oo	-zoo	<i>chenille</i>	bas	=zε	<i>termite</i>
			ɔ	'pɔ	<i>credit</i>	très bas	-dho	<i>amour</i>
			ɔn	"ɔn	<i>huile</i>	très haut + très bas	"klang-	<i>singe</i>
			ɔɔn	=ɔɔn	<i>sang</i>	haut + très bas	'yënn-	<i>soleil</i>
			ö	pö	<i>dire</i>	moyen + très bas	saa-	<i>savon</i>
			öö	töö	<i>panier</i>	bas + très bas	=göö-	<i>iroko</i>
			u	"su	<i>lune</i>			

nu 'gbaannu -dhe -nu -wo -dhö 'ö 'wo mɛ -nu sü. -Dhe -nu 'ö 'wo bha 'pö =dɛɛ =ya kɛ 'mɛ -nu bha, -a -nu 'tɛɛpa -dhe -nu 'ka. 'Yii 'to -ziaanwo -a 'dhe bha- -bha -wa: =ya =ɣɔɔn mü kö -wo dhebɛ -nu, 'nɛ -nu zua siɛ -dhaa 'ka.

-Kwaa "Kɔdivua -sɛ 'gü -wɔn

Slaa" -mɛ -nu (so -mɛ -nu) =wa 'Biya -dhe bho

-Gɛn yö -dhe 'yaa 'dhö 'zü =dɛɛ sla" -mɛ -nu -go 'Biya. -A yaa -dhe -ziaan 'kö 'dhö -dhe 'nɛ -nu 'kö 'wo -kɛ -zɛ wo =dhe 'yɛnnɔ- ('lɛn-) =ya kɛ "gbu- mɛ -nu -wo -dho mü 'ö 'wo wo

"tɛɛpa, 'guvɛnɛma 'ö -dhe -nu 'ö -nu 'to -sü 'ka "kwanngdhe (kaatie) -nu 'gü -sɛ 'ka bha, =nɛ 'ö -ya kɛ sla" -mɛ -nu bha, -a -nu -ya -dhe -nu 'ka. =Ya 'go mü 'zü, go "gblügbü -nu

'ö 'wo mɛ -nu sü 'wo -ziö 'ka kaatie -nu 'gü bha, -a -nu 'gbaannu -dhe -nu -wo -dhö 'ö 'wo mɛ -nu sü. -Dhe -nu 'ö 'wo bha 'pö =dɛɛ =ya kɛ 'mɛ -nu bha, -a -nu "tɛɛpa -dhe -nu 'ka. 'Yii

'to -ziaanwo -a 'dhe bha- -bha -wa: =ya =ɣɔɔn mü kö -wo dhebɛ -nu, 'nɛ -nu zua siɛ -dhaa 'ka. 'Biya -dhe =ya kɛ 'ya- -dedewo.

"Kpungtaadhe -wɔn

-Tosɛa -bha "glasü -yö -nu 'wɔn 'gbɛ 'ka. "Sɛ "gla -sü 'ö nu siɛ 'wɔn -sɛ 'ka, kö -yö nu siɛ -a yaa 'ka. Kö 'wɔn yaa kɛ -sü =ya mɛ bhuɔdhe -dhi -dhe -wɔn 'ka. Kwa -dho 'wɔn 'sü- gɔndɛ do ya- -bha. -Wa -dhe Vilɛ Zeni Bayi. -A

-kwɛ -yö -kaɔng -yiisiö ö ga "sɔɔdhu (45). -A yi 'yii =gwɛɛ =kö, -yö -gun 'mɛɛ- kɛng saaga ö ga do (801) -naa 'ka "kwi "sɛ 'ö -kɛ 'Glɛ- -nu -bha "sɛ 'ka 'ö 'wo -dhe glanngdɛ Blötayö bha- 'gü. Dhe -ya -go, 'nɛ

gɔɔn- =plɛ -ya -go. -Kaa -ga 'yö 'mɛ bha 'ö "slɛ mɔɔ- -bha =dhɔtrɔɔ =plöö, 'yö 'wo- -pɛ 'wo- -kɛ dhebɛ. 'ka. 'Wɔn bha 'yö -dhi -a -bha dhebɛ -dhe, 'yö yöö =de 'pö =dhɔtrɔɔ -nu 'wo- -kɛ gɔɔn- 'ka. -A -bha dhebɛ bha -yö

-gun 'pö 'mɛɛ- -kɔ =wlöö 'ka -kwɛ 'ö -ziö ya- 'ka (2006).

'Mɛ "dhü -yö -de -dhi -dhe -wɔn kɛ siɛ =dɛɛ 'kwi -nu -go "sɛ 'gü 'ö mɛ 'bhaa "wl. "Sɛ =ya ö -kɔ do -dedewo ö =gwinng-

Mɛ =slɔɔ -pɛ -nu -wɔn

Amangdie

'Wɔn 'ö ya mɛ zuɛ" =niidawɔn -dede -mü. Tapɛ do 'bha =nɛ 'ö =ya nu. -wa -dhe amangdie. "dhü -mü. -Yö -go "kwi "sɛ "pɛɛn 'dhe 'ö 'wo- -dhe Azi bha nɛ- 'gü. -A yi =ya =gwɛɛ "kwi "sɛ 'ö 'wo- Tuuki waa- Gresö -kɛ

bha, -a 'gü -mɛ -nu 'wo -ya =naɔ =slɔɔ -sü -bha -a "ɣɔn -wɔn "gbluu "piö, -a -dhiang 'yaa zɛ. -A -kwɛ "gblü "sɔɔdhu "iin "sɔɔdo -naa =nɛ -yö "sɛgo 'ö -kɛ Iranng 'ka bha- 'gü. -Yö Ezitö do 'ö 'kwa- wo ya- 'gü. "kɛɛ Eblö

'nɛ -nu nɛ 'ö 'wo kɛ nu- 'ka mü kö -wo =dhuɛng -dhe -ta. 'Ö nu 'ö- wo kwa -go 'Kɔdivua -sɛ 'gü bha, -a 'to 'ö 'kwa dho do -a -bha, -wa -dhe kokoma. "Dhü bha -yö -gla "vaandhö -dedewo 'ö go 'mü 'ö

gwɛɛ. -A 'klɔɔ- -mü =dhe 'yii =gwɛɛ 'gbɛ, 'yö -kwɛ kɛngdo ö -kɔ "sɔɔdhu -kɛ. -Yaa pö yöö =gwɛɛ -yö -dho 'ö yö- 'ka -kwɛ kɛng =plɛ ö -kɔ =plɛ -bha. 'Yɛnnɔ- 'yaa pɛ 'bha bho- -bha. Amangdie bha, -a -dhe =gban -yö

-yö =naɔ -bha. -Wa
-dhü -go. -Wa ga
-go. -A 'dhe, -a yun, -a
"kɛɛ -nu bha, =bedhe
-mü -a -nu 'ka. -Wa

-dhü -kë 'zü 'seng- 'ka.
-Dhe do 'ö 'yaa dhi-
'gü, yö -mü 'baa- 'gü
-dhe -nu 'ka.

Mɛ "pɛpɛ 'ö- -wɔn
"dhia 'ö ka 'gü, ka
-mɔɔ -a -bha 'ka yö
Baya Zozefu -bha
"Maadhö. -A -bha

**tiootioo "nimlɔv =nɛ:
05.75.83.15**

'Wɔn 'ö -gban -potaasü -wɔn -bha.

Dha "yi -bha "tüng 'gü -yua -nu

Dha -bha ban -sü
bha 'wɔn -së -mü
mɛbhu -nu oo, wü
-nu oo blëë "dhe oo,
kwa -bha 'ka.
"Kɛɛ -a 'bha -nu 'ka,
-a ban -kɔ yaa 'gü
yaa bha -yö pë -see,

-yö -nu "yua 'ka. Kö
'yënnɔ- ('lën-) yaa
-yö 'bhü kö -yö 'go
mü kö dha yaa -yö
ban, "tüng -bha -go
"gbluu -sü bha -yö
-nu 'wɔn 'ka. "Yua -
nu 'ö 'wo -kë "gung

-nu, "gblü ziö -yua -
nu, "yan 'gü -kë tii -
yua -nu 'ö -da 'ka -a
"wɛɛ 'bha -nu -bha
-wo -nu. -A -kë "dhü
-sü bha- 'gü, kö
-kwaa kë -së. 'Kwa-
pö kwaa pë -bhö

-kwa kwa -kɔ "zu
-së -dede 'ka saa-
'ka. 'Kwa 'dho pö
'kwa "ta -nu 'sü kwa
-gɛn "dhe -ta dha
"yi 'gü. 'Në -nu 'wa
'dho pö woo wo "zu
-nu wo dha "yi -dhe.

'Wɔn 'ö -gban troo -nu -bha mɛ wɔkɔ -nu 'gü

=Badhong 'ö yöö -zuö -kwɛɛ -dee 'ö nu- yö- 'ka (2008)

"Kwi -a "su 'ö -kë
zuɛn 'ka, 'ö -ziö ya,
=badhong -yö kë
-ziö. -A -ziö -gɛn -
mü =dhe -kwɛ -dee
'ö nu- ya, mɛtii "sɛ
-to "dhü -sü yöö
=loo 'ko -ta kö -
dhöö kpö -yö -ma
'kwëë-. "Kɛɛ "sanni -
yö kë "dhü -wa 'bha

-zuö =kö -blɛsü kö
'mɛ 'ö- -dhe 'dhö- -
bha =dhe 'ya 'dho
'dho 'kupë bha- -
bha "iin 'ö dho 'dho-
-bha kö -yö dɔ.
"Sanni -yö kë "dhü
'zü 'yö =wa "sɛgɔ -
nu dan kpökpö 'ka. -
A kpö -blɛsü bha,
'yö kwaa- "sɛ 'ö -kë

"Kudivua 'ka waa-
-a 'dhe 'ö 'wo- -dhe
Madagasikaa 'wo-
-ma 'kwëë- -Buakɛɛ
=minisi -blɛsü 'ö -
kë Soro Giyɔnnɔm
'ka -a wëë' dhö.
Kwaa- 'në -nu 'wo
-kë Elefanng (Biö)
-nu 'ka, -wo kë -zuö
-dedewo. -Wo kë

Madagasikaa -gɔ -kë
'bii- "sɔɔdhu.
'Mɛ 'wo bha 'wii kë
=mɔɔ- -bha kö -wa
"wɛɛ 'bha bho. Kö
kwaa- "yuu -mü.

"Yü -wɔn

-Tɔ -gɛn ga do dhe

"Kwi gɔn do =në
'ö- pö ö bha pë -kpa
-mɛ -dhe -yö -tɔ do
-kpa. 'Ö dho 'go-
yë "dhiü =midi 'ka

kö- -tɔ =ya ma. 'Yö
'wɔn =slɔɔ- 'gü
'taablë -bha =dhe
-tɔ bha- "gban ga
do 'yaa mü. =Dhe

'ö -kë "dhü, 'yö pë
-kpa -mɛ bha-
dheɛa" kpɔ -tɔ
"gban ga do 'ö to-
-wɔn 'ka; 'yö- pö ö

=patrɔnnɔ -dhe -tɔ
=gban "pɛpɛ "gban
ga -yö do.
'Yö- =patrɔnnɔ
'dhö- pö :<< 'Bha-

-dhɛ yō 'mɛ do
=dhɛ -tɔ "gban ga
-yō do ? >>

'Wɔn bha 'yō -kē
-nu -gɔ zɔɔdhe 'ka.
'Yō- =patrɔnnɔ
'dhō- pō : << -Ko
'dho -dhɛga -tɔ
-kluu 'gū kō -tɔ

"gban ga 'dhō do
kō 'ko- -dhɛ yō. >>

'Yō 'wo -ziō. 'Wo
=loo mū kō -tɔ -
dhee do -yō -ya siē
ō -yaan -ta. 'Yō
'kwi gɔn bha 'ō-
pō: << -psss, -psss.
>> -Aga, 'yō -tɔ

bha 'ō =wlüü. 'Yō
'kwi gɔn 'dhō- pō:
<< 'Bha -dhɛ yō
-ee ? 'Bhii- pō -tɔ
=gban "gban ga -yō
do -ee ? >>

'Yō pē -kpa -mɛ
bha 'ō- pō: <<
=Patrɔnnɔ, -tɔ bha

'ō gun gbɔ 'gū, n
-zo -yō kē -bhɔ;
'mii kē- pō: -psss,
-psss =dhɛ ü -bha
'dhō -oo; 'pē 'ō -kē
'ō- "gban ga 'dhō
-kē do bha, 'yō bha.
>>

Kimse Etienē

"Gwüŋ

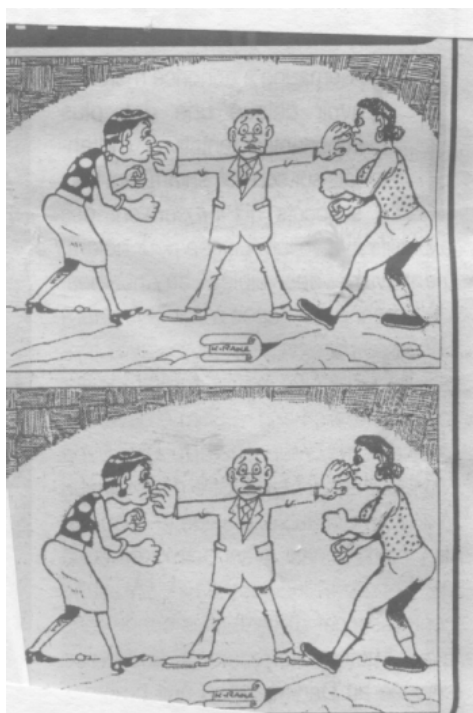
<< 'Mɛ 'ō ō -de kun -sē 'yō- -gɔ 'dhō -flü. >> -Kɔ do bha- 'gū, 'mɛ 'ō 'bha ü -dewo 'kun -sē 'yō 'ü dho
-a =trɔɔn 'ō- 'gbluu "piü -a =slɔɔ-.

Pē -Wlangda -sü

Kwaa- saanwo -sē do =nɛ

-Pamɛbhamɛ -wo pō -mɛ -nu -ka ka baa-, kaa- =dhɔtrɔɔ 'sēdhe bha, -a =plɛ -naa =ya yō "kpɛnnɔ. -Wa
-dhɛ 'pē nu "yua 'ka.

Pē "bin 'ō ya -a - ga -sê 'ka ; -a do -zē 'ka -dhɛ "saaga -ya -bha. -A -nu mɔɔ-

'Ka ka bo 'sëédhɛ ya- -wo pö -sü 'ka, 'wɔn 'bha =ya kë ka -gɔ kö 'ka pö yi -dhɛ, -ka 'sëédhɛ kë kö 'ka
bo. Yii- 'dresü -mü 08 BP 857 Abidjan 08 'ka. Tel. 22.43.12.72. / 08 18 08 88 / 06 39 04 88
'Mɛ -nu 'ö 'wo 'sëédhɛ 'ö ya- -kë, wo -mü =Sai Zoziasü , "Dhɔɔgbö Zafe, =Kesi Mɔyan Dhifɔngsü,
Valangten Vidrinö waa- Edhena Pedhekwalösökaya 'ö- -nu =gban =plɛ 'wo go Dhusi 'ö -da "Anɛsü 'ö go
'Suisü , -a -nu 'ka.